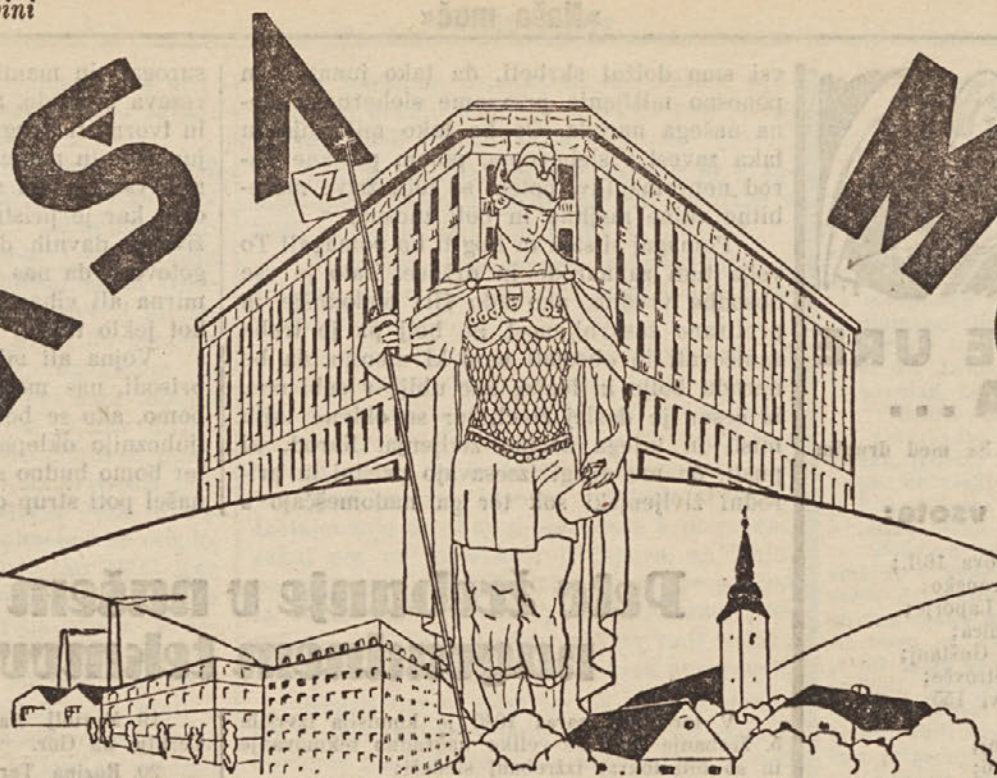


1900.

N A S

M O

1940.



LIST ZA ČLANE VZAJEMNE ZAVAROVALNICE V LJUBLJANI

Izhaja dvanajstkrat na leto. — Celoletna naročnina za člane Vzajemne zavarovalnice Din 1'—, za vse ostale Din 16'—.

Izdaja: Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani. — Uredništvo in uprava v Ljubljani, Miklošičeva cesta 19, telefon 25-21 in 25-22.

LETNIK V.

APRIL 1940

ŠTEV. 4

Vojna ali mir?

Prvo vprašanje, ki ga slišiš, ako te v teh časih sreča znanec, je vedno: »Kaj je novega.« Ko nevedno odmaješ z glavo, da kaj prida novega ne veš, tišči znanec dalje v tebe: »Ali bo vojna ali ne?« Takrat ga začneš debelo gledati in kratko ga zavrneš: »Mar sem prerok!«

V vseh takih vprašanjih se nalahno odraža manj strah pred vojno kot pa radovednost. Če namreč odločno poveš, da po tvoji pameti vojne ne bo, napravi radovednež tak obraz, kot da si mu ubil zadnje upanje na nekaj silno zanimivega in težko pričakovane. Če bi pa radovednežu zatrdil, da je vojna tako rekoč pred durmi, bi mu vzelo besedo in njegove misli bi iskale potov, po katerih bi bilo tudi sredi vojne mogoče prijetno in brez žrtev hoditi. Zdi se, da si nisimo čisto na jasnem, kaj pomeni za nas mir in kako ga moramo uživati, pa tudi ne, kakšna nesreča bi bila za nas vojna, ako nanjo ne bi bili ne le zunanje, temveč predvsem notranje pripravljeni.

Tri četrtine zemeljskih prebivalcev se danes nahaja v vojnem stanju. Le borna četrtina še uživa mir, čeprav neprestano v skrbi, kako bi ga trajno ohranila. Ta mir je namreč nekaj čisto posebnega in se bistveno razlikuje od onega miru, ki smo ga uživali pred vojno. Takrat je bil mir isto kot gotovost, da je naša zemlja varna in da lahko daleč v prihodnost delamo načrte za vse vrste tvornosti. Tisti mir je bil nekaj vsakdanjega in povpraševanje po njem je bilo na borzi mednarodnih trenj le malenkostno. Sedanji mir pa je združen z negotovostjo in žrtvami. Pogled v prihodnost ni sicer grozeč, pač pa nejasen, temen. Ne vemo, kaj se skriva onkraj mračne zavese, ki nam brani gledati daleč naprej. Zato pa je sedanji mir

v svoji ceni silno zrastlel. Kaj vse ne bi dali zanj narodi, ki so ga izgubili, da bi ga spet našli!

Mi ta »sedanji« mir uživamo, a obnašamo se, kot da je to onaj mir, ki je bil pred vojno. Sedanji mir zahteva žrtev in odpovedi, pa veliko ljubezni in korajže, če hočemo, da ga ohranimo. Druginja, vršenje vojaških dolžnosti, pomanjkanje nekaterih reči, na katere smo bili včasih navajeni in se nam je zdelo, da jih ni mogoče pogrešati, vse to so nujne lastnosti sedanjega miru. Ljudje pa delajo in govorijo tako, kot da bi bila država kriva vsem tem težavam. Pa je vendarle res, da država nima večje skrbi, kot da ohranja mir, mir za vsako žrtev, le ne za žrtev lastnega obstoja in lastne svobode.

Država smo pa mi vsi. Zato tudi na nas vse padajo žrtve, ki jih ohranitev miru zahteva. Pri tem pa pomislimo: Kamorkoli pogledamo okrog sebe, povsod živijo slabše, povsod plačujejo večje davke, povsod je redno življenje neprimerno bolj ovirano v svobodnem razmahu, povsod vlada mnogo večja negotovost kot pri nas. Zato prenašajmo sedanje še majhne žrtve s ponosom samozavestnega naroda in življenjskih trdot ne stršečega se moža! Obenem pa z vsem svojim hotenjem in delom pomagajmo, da bo država vse težave lahko prebrodila in nam mir ohranila.

Vojna?! Kdor jo je od blizu izkusil, samo ta ve, kako strašna je, in si je ne želi. Ve pa tudi, da je vojna včasih neobhodno potrebna. Kadar je v nevarnosti svoboda in narodna čast, ti dve najvišji vrednoti državnega sožitja, tedaj mu je klic domovine najvišja zapoved, ki jo izvrši kot cel mož, čeprav bi moral pri tem žrtvovati svoje življenje. Mi

Požar v cerkvi Marije Sinjske pri Splitu

Znana mogočna cerkev Marije Sinjske v Sinju pri Splitu je bila masivno zidana ter z opeko pokrita in bi bil po človeški sodbi vsak požar tam izključen. Previdni očetje frančiškani so pa le zavarovali poleg stavbe tudi premičnine, čeprav ne posebno visoko. Česar ni nihče pričakoval, se je zgodilo. V samostanski zakristiji je nastal požar, ki je uničil ogromno dragocenih cerkvenih predmetov. Vzajemna zavarovalnica je škodo takoj ocenila in je tudi takoj izplačala odškodnino, čeprav ta ni dosegla dejanske škode, ker je bilo zavarovano preizkito.

Oo. frančiškani so bili s cenitvijo zelo zadovoljni in so nam poslali sledečo

JAVNO ZAHVALO:

Dne 17. februara t. g. požar je uničil mnoge dragocenosti naše župske Crkve in naniao nam ogromne štete.

Crkva je sa namještajem bila osigurana kod Uzajamno Osiguravajućeg Društva u Ljubljani i ono je, preko svoje podružnice u Splitu, odmah nakon požara štetu najsavjesnije procenilo i najkulantnije isplatilo, što mu ovim putem priznajemo i najtoplije zahvaljujemo.

Preporučamo pak svakomu ovaj naš domaći zavod.

U Sinju, dne 3. marta 1940.

Fra Venceslav Dr. Nakić v. r.
Samostanski Starešina.

*

Ta primer služi za opozorilo vsem, ki mislijo, da je pri zidanih, obokanih zgradbah izključen požar. Ne vemo ne ure ne dneva, kdaj nas doleti nesreča.



NE VEMO NE URE NE DNEVA ...

V zadnjem času je »KARITAS« med drugim izplačala

cele zavarovalne vsote:

Vatovec Alojzija, Maribor, Maistrova 16/I.;
Juteršek Marija, Ločica 31, p. Vransko;
Dominko Jožefa, Zabljek 32, p. Laporje;
Ferk Franc, Počehova 40, p. Pesnica;
Polanc Marjeta, Tolsti vrh 26, p. Guštanj;
Kunst Helena, Kasaze 14, p. Petrovče;
Markelj Rozalija, Zagorje ob Savi 155;
Zorman Jožef, Senčur 162;
Gale Marija, Kokrica 28, p. Kranj;
Kosi Mirko, Maribor, Nekrepova 6;
Jensterle Marija, Jesenice, Delavska 10;
Vovk Ana, Retje 61, p. Trbovlje I.;
Grünwald Josip, Rogatec 37;
Zupan Jožefa, Ljubljana, Streliška 2;
Pačnik Marija, Brod 3, p. Meža;
Andre Franc, Bezena 23, p. Ruše;
Matevžič Matija, Spod. Pleterje 58, p. Sv. Lovrenc na Dravskem polju;
Agnitsch Ivana, Novo mesto, Kapiteljska 1;
Smogavec Katarina, Ljubljana, Moste, Tovarniška ulica 25;
Pezdrič Rozalija, Ljubljana, Verovškova 15;
Kovač Matevž, Ljubljana, Sv. Petra nasip 57;
Perčič Marija, Visoko 40, p. Senčur pri Kranju;
Žargi Frančiška, Ljubljana, Švabičeva 15;
Koren Ivan, Turnišče 23;
Rojuik Marjeta, Polzela;
Gorišek Štefan, Naraplje 7, p. Majšperg;
Bartol Marija, Ljubljana, Jelovškova 24;
Fujan Marija, Gmajnica 5, p. Komenda;
Avgustinčič Ana, Sv. Peter pod Sv. Gorami 84;
Svetie Katarina, Šmarca 28, p. Kamnik;
Kolene Ludvik, Loke 166, p. Trbovlje;
Matičič Lovrene, Ivanje selo 37, p. Rakek;
Dermota Marija, Ljubljana, Zabajak 6/I.;
Pavlič Josipina, Ljubljana, Smartinska 62;
Turnšek Jožef, Kaplja vas 39, p. Sv. Pavel pri Preboldu;
Napotnik Terezija, Mali vrh 49, Smartno ob Paki;
Melavnik Anton, Podložje 43, p. Ptujška gora;
Vertačnik Marija, Litijska 9;
Sparl Anton, Sv. Peter pod Sv. Gorami;
Jamnik Františka, Skofja Loka, Kapucinsko predmestje 13;
Jeršek Marija, Ljubljana, Karlovška 9/II.;
Sulič Rozalija, Ljubljana, Vodovodna 50;
Kastelic Ivana, Savlje 38, p. Ježica;
Valič Ivan, Ljubljana, Milčinskega 26;
Rotar Franc, Ihan 22, p. Domžale;
Us Marija, Mali Jelnik 1, p. Lukovica;
Bernik Apolonija, Puštal 38, p. Skofja Loka;
Kermel Janez, Skofja Loka, Fužinsko predmestje 1;
Gerdej Roza, Trebež-Javornik 25;
Kane Marija, Podsmreka 26, p. Dobrova;
Toman Janez, Loke 197, p. Trbovlje I.;
Munda Matija, Sejanca 13, Sv. Tomaž pri Ormožu;
Moswitzer Johan, Branča vas, Nemčija;
Krošelj, Jožef, Brežice 63;
Novinc Franc, Skofja Loka, Karlovška 25;
Hurt Ana, Tržič 7, p. Vransko;
Mušič Marijana, Cerklje 82 pri Kranju;
Hribnik Jožef, Tupaliče 8, Predvor pri Kranju;
Klemenčič Marija, Sevnica ob Savi 93;
Platnar Uršula, Studenec — Ig.

Dvojno zavarovalno vsoto je »KARITAS« izplačala ob smrti Kačurja Vladimira, Strumica 31, p. Laško, ki je postal žrtev prometne nesreče.

Brezplačno sozavarovalno vsoto je »KARITAS« izplačala ob smrti 5-letne Marije Hostnik, Kozje 98, 15 letne Marije Faust, Boreca, p. Križevci pri Ljutomeru, 3-letnega Slobodana Vlaoviča, Čortanovci 17, p. Sremski Karlovci, in 5-letne Ane Mrak, Hrastje 5, p. Kranj, ker so starši zavarovani po eniku CT.

KARITAS.

vsi smo dolžni skrbeti, da tako junaško in ponosno mišljenje prevzame slehernega člana našega naroda. Če bo tako mišljenje in taka zavest v slehernem, potem postane narod nepremagljiv, potem so tudi žrtve morebitne vojne majhne in bolj znosne.

Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal! To velja tudi za narode in države. Zato je vse obsodbe vredno, ako kdo širi malodušje in pretirano zaskrbljenost. Še bolj pa je treba zaničevati in obsojati one, ki menijo, da bo narodu bolje in lepše, ako ubije v sebi ono, iz česar je doslej živel, ter se oklene tujih misli in tujega načina življenja. Narod, ki pusti, da mu drugi izsesavajo pristni in prirodni življenjski sok ter ga nadomeščajo s

surogati in mamili od drugod, si sam izpodrezava svobodo. Spoštujemo višino izobrazbe in tvornosti drugih narodov, priznavamo njih junaštvo in podjetnost, celo občudujemo jih v njih vsestranski veličini. A najdražje nam je ono, kar je pristno naše, iz česar naš narod živi iz davnih dni in kar nam edino daje gotovost, da nas bo prihodnost — pa naj bo mirna ali viharna — našla složne, močne in kot jeklo trdne.

Vojna ali mir? Karkoli nam Previdnost prisodi, nas mora najti pripravljene. To pa bomo, ako se bomo s požrtvovalno in gorečo ljubeznijo oklepali države in svoje svobode ter bomo budno stražili, da v našo hišo ne bo našel poti strup od koderkoli drugod. I. P.

Peto žrebanje v našem velikem nagradnem tekmovanju

V torek 5. marca 1940 je komisija izvršila 5. žrebanje za naše veliko nagradno tekmovanje in so bili tokrat izžrebani sledeči:

1. Kune Franc, gostilničar, Rovte 93 pri Logatcu.
2. Vrbnjak Jožef, posestnik, Moravci 123, p. Mala Nedelja.
3. Hribar Feliks, tov. delavec, Šmarca 59, p. Radomlje.
4. Knez Anton, tov. delavec, Perovo, p. Grosuplje.
5. Grubar Jože, delavec, Ljubljana, Knezov štraton 37.
6. Nemeč Jožef, posestnik, Kušinci 30, p. Murška Sobota.
7. Vranjek Gregor, zidar, Skale 81, Velenje.
8. Rajher Jožef, posestn., Tlake 50, p. Rogatec.
9. Jančar Filip, delavec, Zadvor 15, p. Dobrunje pri Ljubljani.
10. Horvat Marija, posestnik, Črensovci 139, p. Črensovci.
11. Trampuš Anton, stroj. delavec, Vaše 30, p. Medvode.
12. Zupančič Ana, posestn., Blato 6, p. Trebnje.
13. Cerkevno predstojništvo Zgor. Tuhinj, p. Smartno pri Tuhinju.
14. Kone Ivan, cerkovnik, Zalag 20, p. Golnik.
15. Kocjan Alojz, mesar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 67.
16. Šarlah Vinko, posestnik, Dobležiče 31, p. Pilštanj.
17. Bosnar Konrad in Milka, posestnika, Tlake 30, p. Rogatec.
18. Kozar Jožef, posestnik, Štajngrova 26, p. Sv. Benedikt v Slov. gor.

19. Mertelj Mana, kmetovalka, Grad 34, p. Cerklje na Gor.

20. Rozina Terezija, posestnica, Vel. Češnice, p. St. Vid pri Stični.

*

Važno opozorilo! Slišali smo očitke, da prirejamo to veliko nagradno tekmovanje le zato, da bi pobrali čim več premij, ker more tekmovati samo oni, ki premijo plača. Plačilo premije je res bistveni pogoj za udeležbo pri tekmovanju. Toda učinek tekmovanja je v prvi vrsti koristen zavarovaneem. S tem, da imajo plačane premije, imajo tudi vso gotovost, da v nesreči lahko mirno računajo na vso podporo in na najbolj dobrohotno razumevanje svoje Vzajemne zavarovalnice. Zavarovalnica, ki ne bi skrbel, da bi ji zavarovanci tudi premije plačali, bi ravnala brezvestno. Ljudje bi mislili, da so zavarovani, a bi v nesreči morali spoznati, da je zavarovanje kaj vredno šele takrat, če plačaš tudi premijo. Poleg te dobrote pa nudi tekmovanje zavarovaneem še možnost, da dobijo lep dobiček. Tisti, ki je tedaj gornji očitek izustil, ni govoril iz treznih misli naših zavarovancev, ki so nagradnega tekmovanja veseli in se ga v ogromnem številu udeležujejo. Saj znaša število tekmovalcev sleherni mesec nad 4000.

Prihodnje žrebanje bo v začetku aprila. V žreb bodo prišli vsi nagradni kuponi, ki jih bomo prejeli v času od 5. marca do 5. aprila. Kupon pa lahko pošlje le tisti, ki bo v tem času plačal tudi premijo.

Spomladi, z nastopom toplejšega vremena, postaja tudi nevarnost požarov večja. Delo na polju zahteva, da ostanejo domovi prazni in nezastraženi. Zato dober gospodar sedaj še posebno pazi, da ima premije v redu plačane. Zaradi tega pričakujemo, da bo dotok nagradnih kuponov sedaj še posebno velik.

Toplota

Kakor je bilo že omenjeno pri svetlobi, je tudi toplota del sončnega žarenja, in sicer tisti nevidni del, ki ima daljše valove (nad 0.0008 mm) in manj nihajev ali tresljajev (pod 400 bilijonov na sekundo) kakor rdeča luč. Tudi toplota je naravnost ali posredno sončnega izvora, tudi toplota je nujna življenjska potrebščina, brez toplote ni življenja.

Ni nam nujno potrebno, da dobivamo toploto naravnost od zunaj kot tako, ponajveč jo sprejemamo v obliki hrane, ki je tudi kurivo našemu telesu. Čim manj je toplote zunaj nas, tem več nam treba hrane — kuriva, in obratno. Kako neki?

Naše telo uspeva, to je, se razvija in deluje povoljno v neki meri toplote ali, kakor pravimo, v neki toplini, ki je precej stalna, omejena na precej ozko nihanje okoli 37° C, merjena v ustni ali kateri drugi telesni vo-

tlini, na telesnem površju pa nekaj (3—5) desetink stopinje manj. Ta toplina je samo povprečje, so namreč ljudje, ustaljeni na višjo ali nižjo toplino. Ta toplina velja za zdravega in mirujočega človeka, ki ne opravlja nikakršnega dela, ne telesnega, ne duševnega, ne presnavljalnega (kakor je na primer prebavljanje).

Vemo pa, da se utegne toplina še zvišati iz notranje-telesnih ali bolezenskih vzrokov, pa tudi iz zunanje-telesnih okoliščin. Nujno se nam vsiljuje vprašanje, kolikšno toplino še prenaša telo. Po točnih poizkusih je dognano, da je toplina 42° v možganih že usodna. Pri tej toplini se strjujejo neke beljakovine, ki so bistvene sestavine možganskih stanic. Stanica s strnjenimi sestavinami ustavi delovanje in odmre. Ako se to dogodi v možganskih stanicah, ki so središča življenj-

ske važnih vršenj, kakor je dihanje ali utripanje srca, nastopi smrt vsega telesa zaradi vročinske kapi.

Kako pa je z znižanjem telesne toplote? Znižanje iz notranjih vzrokov je prav za prav izjemno, pogostno pa zaradi zunanjih okoliščin. Vse življenjsko vršenje se v shlajevanju opočasnjuje, uveljavlja se splošni občut trdnosti, onemoglosti, izgublja se zavest in nastopa spanje, ki se čedalje globi do popolne neobčutenosti in negibnosti, navidezne in resnične smrti. Ako znaša notranja toplota okoli 30° C, telo ne kaže več znakov življenja, a ni še zares mrtvo. Spominjam se poučnega primera. V bolnišnico so privlekli polletnega otročička, ki je padel z voza in obležal vso noč v snegu. Trupelce je bilo otrplo, toplomer v danki je kazal manj ko 20° C. Ker ni bilo na njem znakov gotove smrti, smo se lotili oživljanja brez upanja na uspeh. V nezakurjeni veži smo ga drgnili s snegom, potem z mrzlo vodo, dokler se mu niso udje omežčali, potem smo oprezno poizkušali z umetnim dihanjem. Ko je začela voščenobleda koža malce pordevati in se je toplota v danki dvignila na 30° C, smo prenesli preizkušanje v toplejši prostor. Po večurnem prizadevanju se je otrok začel osveščati in sam dihati. Dobil je nekaj poživiljajočih tekočin, nakar je zaspal in zdravo spal do drugega dne. Okrevanje je popolnoma.

Očitno je torej, da preveč toplote škodi hitreje in huje kakor pre malo, in da je med obema škodljivima oziroma nevarnima merna neka srednja mera ali stopinja toplote, pravšnja toplota. Prezanimiva je naprava v

našem telesnem ustroju, ki nas varuje pregretja in premraženja in sama po sebi ureja toplino okoli najugodnejše stopnje.

Takšno ravnanje telesne toplote je v samosvojem živčevju, priprava pa ponajveč v koži, obtočilnih (srcu in žilju) in mišičju.

Delovanje toplinskega samoravnala je splošno znano po zunanjih pojavih in notranjem občutju.

Človeka, ki mu je vroče, spoznamo že od daleč po napeti in rdeči koži, ki je pogosto-ma vlažna ali pa tudi mokra od potnih kapljic. Kaj pomeni ta odziv na koži? Polnokrvje v koži znači, da je prišlo iz notranjosti več krvi pod površje, kjer se kri lažje shlajuje. Izhlajevanje se znatno pospešuje s potenjem, zakaj pot na topli koži izhlapeva, za izhlapevanje pa se troši toplota. Dokler se potimo in dokler nam pot izhlapeva neovirano, prenašamo notranjo vročico ali pa tudi visoko zunanjo toplino brez škode in brez nevarnosti.

Neprijetno in nevarno pa postaja stanje, ko se izhlapevanje potu ustavlja ali ustavi, ko torej hladilna naprava odpoveduje po sili neugodnih okoliščin. To se dogaja v toplem ozračju, ki je nasičeno z vodno paro, v zaprtih toplih prostorih, ali pa tudi na prostem ob soparici, kakršna je navadno pred nevihtami. V takem primeru se telo ne more hladiti, toplota se v njem kopiči do nevarne toplote, ki povzroča vročinsko kap.

Vročinska kap ogroža posebno ljudi, ki ob soparici naporno delajo (kmetje na polju) ali so močno oblečeni (vojaki na pohodih).

(Dalje sledi.)

Za streznjenje naroda

Našo pozornost vlečejo zdaj nase predvsem veliki svetovni dogodki. Ne smemo pa zaradi tega izgubljati z vidika naših domačih potreb.

Nastopili so dnevi, ko se odloča usoda narodov. Samo telesno in duševno krepki narodi bodo prestali stisko časov. Ali je naš narod med temi?

Že dolga desetletja mu pije srčno kri alkoholizem. A pijanski izgredi ob vpoklicu našega moštva k orožnim vajam in splošno pijančevanje v zadnjem času ob uporabi sadja za kuhanje žganja nas spet glasneje kličejo na delo za treznost. Statistike pa nam kažejo, da alkoholizem zastruplja naš narod v zarodu in gloda njegove življenjske korenine. Surovost in nenravnost naraščata, najbolj glasno pa nas kličejo številni uboji v pijanosti, da vendar nekaj storimo zoper alkoholizem.

Iz teh vzrokov se je znova oživila treznostna organizacija v obliki »Društva treznosti« v Ljubljani. Društvo bo zbiralo zdržnike in treznike, ki naj s svojim zgledom in propagando vsepovsod širijo smisel za treznost.

Svojo skrb bo posvečalo po možnosti tudi alkoholikom-bolnikom in njih družinam — takih alkoholikov je v Sloveniji okoli 10.000 — in vsem, ki trpe zaradi alkoholizma.

Obrnilo pa se bo tudi na vzgojitelje, da bi pomagali vzgajati mladino za treznost. Obenem pa tudi na vse druge kroge, ki so poklicani pri tem delu sodelovati, da bi se spet začelo na vsej črti in z vsemi močmi načrtno in vztrajno delo za streznjenje naroda.

Sedež ima društvo v Karitativni pisarni v Ljubljani, Marijanišče. Tam se sprejemajo vsi dopisi in dajejo vsa pojasnila.

Izkupil jo je. Nadut meščan se je hotel ponorčevati iz stare ženice, ki se je pobožno pokrivala, ko je šla mimo kapelice ob cesti. »Mati, dinar vam dam, če mi poveste, kje je Bog.« — Starka: »Jaz vam dam pa dva dinarja, če mi poveste, kje Boga ni.«

Strah je videl. Jaka Korajža ves zasopihan priteče h gospodu župniku: »Gospod župnik, strah sem videl!« — »Kje in kdaj?« — »Snoči, ko sem šel mimo pokopališča. Luna je svetila in prav dobro sem ga videl, kako se je plazil ob pokopališkem zidu.« — »Kakšen je pa bil?« — »Dolga ušesa je imel kot osel...« — Župnik ga prekine: »Potolaži se, to je bila gotovo samo tvoja senca.«

Stari modrijan. Modrijan je srečal mladega človeka, ki je silno rad klepetal. Modrijan mu reče: »Pomni, prijatelj, da ti je narava dala dve ušesi in samo ena usta, da bi mnogo poslušal, a malo govoril.«

Razlog za dopust. Narednik: »Zakaj hočeš na dopust?« — Redov: »Prašiča bomo klali.« — Narednik: »To ni noben razlog za dopust.« — Redov: »Prosim, pa zapišite: Smrt bližnjega sorodnika.«

Kaj je diplomacija? Črnogorski knez Nikola vpraša Črnogorca: »Ali veš, kaj je diplomacija?« — Črnogorec se odreže: »Če se jaz zlažem, potem sem lažnivec. Če se pa ti, prejasni gospodar, zlažeš, ti rečejo, da si diplomat.«

Starši, ne prezrite teh urstic!

Med drugimi ugodnostmi, ki jih nudi zavarovanje KARITAS svojim zavarovancem, je tudi ugodnost brezplačnega sozavarovanja otrok, ako sta zavarovana oče in mati, odnosno en preživeli zakonec in en otrok. Otroci so brezplačno sozavarovani od izpolnjenega 2. do izpolnjenega 16. leta. V zadnjem času smo v smislu pravil izplačali sozavarovano vsoto v devetih primerih. Letošnja zima je bila posebno nevarna za prehlad, ki je bil marsikdaj vzrok smrti.

V družini Z. iz Roba na Dolenjskem, v kateri sta zavarovana oče in mati, sta umrla kar dva otroka, triletni Tonček in štiriletna Olgica, oba za hripo. Ob vsaki smrti je vedno dovolj stroškov in je bila podpora KARITAS v tem primeru staršem v veliko uteho.

Podoben primer bi se bil skoraj zgodil v družini T. v Podgorici pri Grosupljem. Umrli pa je samo dvanajsetletni Francek, medtem ko je njegovega brata Rudolfa zdravnik še pravočasno rešil smrti za vnetjem možganske mrene. Francek je bil bolan samo en dan. Preden je zbolel, se je še šalil, da njega mrz in sneg ne bosta ovirala, da ne bi prišel v šolo. Še isto popoldne se je prehladil. Tudi njegovim staršem je KARITAS izplačala pripadajočo podporo.

Navedli smo dva primera, ko so starši zavarovani in je bila podpora izplačana zaradi smrti otrok. Koliko pa je še družin, kjer starši niso zavarovani. Že za mesečni prispevek 5 din velja ugodnost brezplačnega sozavarovanja otrok. Starši, ne oklevajte in zavarujte se takoj!

Lepa in poučna knjiga je v teh razrvanih časih najboljši prijatelj in kašipot iz mnogoterih zablod ter dvomov. Za našo dobo naravnost nujno potrebna je pa knjiga dr. F. Vebra »Nacionalizem in krščanstvo«. Učenj pisatelj poljudno razpravlja o teh dveh mogočih pojavih in kaže varno pot, ki vodi k resnici. Izobraženej kot preprosti ljudje jo čitajo z navdušenjem. Ako knjige še nimate, naročite jo takoj z dopisnico pri založniku, katerega naslov je: Ivo Peršuh, Ljubljana, Poljanska cesta 18. Obširna in krasno vezana knjiga stane s poštnino vred le 54 din, trdo broširana 49 din, ki jih plačate s položnico, katero boste dobili obenem s knjigo.

IŠCEMO zbiralce naročil Oglasite se pri:
za posnemačnike „TEHNA“ družbi
in brzoparilnike. Ljubljana, Mestni trg 23

Olajševalna okolnost. Ko je zagovornik končal svoj govor, vpraša sodnik obtoženca: »Obtoženec, imate pripomniti še kaj v svojo obrambo?« — Obtoženec: »Prosim, da visoko sodišče upošteva kot olajševalno okolnost tudi to, da je moj odvetnik še zelo mlad.«

Ilustracije in klišeji

dajo reklami šelo pravo lice. — Za reklamo v visokih nakladah uvažujte le offsettisk, ki je danes najcenejši!



Kamenotiske Knjižotisk
Bakrotisk & Klišarna
Litografija & Offsettisk

**JUGOSLOVANSKA
TISKARNA
LJUBLJANA
KOPITARJEVA UL. 6**

Nagrade za februarско križanko

Izmed ogromnega števila reševalcev februarске križanke so bili sledeči izžrebani za knjižne nagrade, katere jim pošljemo v teku tega meseca:

1. Antonija Pustovrh, gospodinja, Janževa go-
ra št. 142, p. Selnica ob Dravi.
2. Frančiškanski kleriki, Ljubljana, Marijin
trg 4.
3. Marija Hus, poštarica, Zreče.
4. Olga Baumkirehner, dijakinja, Celje, Go-
sposka ulica 28.
5. Justina Potočnik, hči posestnika, Bistrica,
p. Podbrezje.
6. Milica Marica Jakoš, sobarica, Slovenska
Bistrica, Grad št. 1.
7. Ivan Herzog, elektromonter, Črna pri Pre-
valjah.
8. Matija Vračič, pos. sin, Sp. Senarska 8, p.
Sv. Trojica v Slov. goricah.
9. Alojzij Šullej, posestnik, Slomi 42, Polen-
šak, p. Moškanjci.
10. Marija Mlakar, delavčeva žena, Vrh št. 17,
p. Stari trg pri Rakeku.

Pojasnilo reševalcem križanke v marčevji šte-
vilki »Naše moč«. Pod navpično 35 se je vrnila
neljuba pomota. Opomba v oklepaju mora namreč
izostati. Polarni raziskovalec, ki ga je treba uga-
niti, je namreč že mrtev. Nekemu ljubljanskemu
dnevniku, ki očitno ne pride iz dobe kislih ku-
mar, je ta pomota dobrodošla kost, da se razpiše
o njej pod posebnim zaglavjem. Nas samo veselji,
da posvečajo »Naši moč« tako veliko pozornost.

**Vojna najblaznejša bo se končala,
Vzajemna zavarovalnica pa bo
ostala.**

Franjo Neubauer.

JAVNA ZAHVALA

Podpisani Ivan Štangel, posestnik v Gotni
vasi 2 pri Novem mestu, se iskreno zahvaljujem
nezgodnemu oddelku Vzajemne zavarovalnice za
izplačilo odškodnine, ko sem si zlomil nogo. Prav
tako se zahvaljujem tudi krajevemu zastopniku
Vzajemne zavarovalnice g. Viktorju Šoncu, ki mi
je bil to zavarovanje nasvetoval.

Domače slovensko zavarovalnico priporočam
vsakomur. Uredništvo »Naše moč« prosim, da to
mojo zahvalo objavi v vzpodbudo tistim, ki se še
niso oklenili domače zavarovalnice.

Gotna vas, dne 8. februarja 1940.

Ivan Štangel, l. r.

Moštova esenca Mostin

Z našo umetno esenco Mostin
si lahko vsakdo z malimi stro-
ški pripravi izbornu, obstojno
in zdravo domačo pijačo. Cena
1 stekl. za 150 litrov din 20,—,
po pošti din 35,—, 2 steklenici po pošti din 55,—,
3 steklenice po pošti din 75,—. Pazite, pravi Redin
in Mostin se dobi samo z gornjo sliko.

Prodaja drogerija Kanc, Ljubljana, Židovska ul. 2.
Na deželi pa zahtevajte Mostin pri Vašem trgovcu
ali zadrugi.

Méd vojsko pri naboru. Potomec izvoljenega
ljudstva stoji pred naborno komisijo in stoka:
»Kaj me boli, vprašate? Naduho imam, gospod
polkovnik, in putiko in želodec me boli, pa ner-
vozen sem, napihnen vrat imam in srce razšir-
jeno...« Polkovnik: »Sijajno! Potrjen! Junaška
smrt za domovino bo za vas prava rešitev.«

»Uspešno« zdravilo za konje. Kmet sreča znan-
ca iz sosednje vasi in mu potoži, da mu je zbolel
konj. Znanec mu pove, da je zbolel tudi njegov
konj. »Kakšno zdravilo si mu pa dal?« — »Ter-
pentin!« — Čez teden dni sta se spet srečala in
kmet pove: »Dal sem svojem konju terpentin, pa
je vseeno poginil.« — Znanec mirno: »Moj tudi.«

Kdor volka kliče..

Sta k stricu v vas prišla
Tinček, Tonček, brata dva,
Pipo vleče striček, ga skrbi,
kaj dečka najbolj veseli.

Ugiba, tuhta bistra glava,
pa zabliska se mu prava:
koj našemi v tata se:
»To šala bo, he-he!«

Tinčka, Tončka strah prevzame,
ko naš »tata« v hišo plane,
v roki brušen nož vihti,
skače, tuli in grozi:



»Kje vajin stric Matic
denar ima možic,
tepca, hitro mi povejta,
če ne — pa to poglejta!«
Pod nosom šviga bridki nož,
zaklal ju bo ta grdi mož!

Bil vrisk je, bil je plač,
se je treslo dvoje parov hlač,
a ko sapa malim je pošla,
striček se spoznati da:
si brado, krinko sname
in biló je konec drame.



**To skoz okno gleda mož bradat,
in žanje nauk si zlat.**

Da k fari k maš' poroma,
zgodaj striček gre od doma;
Tinčka, Tončka pa uči:
»Varujta tujih se ljudi!«

Komaj zginitil je za ogle dva,
ko pri oknu zažvenklja:
našemu tam stoji možic,
kakor včeraj bil je stric Matic.

Tinček Tončka v rebra sune,
moško se postavi ino pljune:
»Striček ti, Matiček, pojdi se solit,
iz starih hab se norca brit!
Kaj manjka res ti domišljije,
da ponavljaš včerajšnje norčije?«

Tako sta d'jala brata mala
in se igrat na vrt podala.



Ko pa iz hiše pride možic
brade dolge in kosmatih lic,
pod pazduho drži zavoje tri,
polne stričevih stvari.

Tinček, Tonček se režita,
za trebuščka se držita:

»Ej ti striček, pusti šale,
ki plaše otroke male!
Naju tebr nič ni strah,
razkrinkava te koj na mah!«

Kar rekla sta, storita,
za brado dolgo ga lovita,
pa brada trdno se drži,
da Tinček kar na njej obvisi.



»Tepca sitna,« mož razjarjen dé,
»zdaj pokazal vama bom zobé!«
In ko krinko sname raz obraz,
Tinčka, Tončka strese mraz.

»Ha-ha, sem čuden jaz možic,
vse drugačen kakor vajin stric:
rokomavh sem in pa tat,
ki tekne mu denarček zlat.
He-he, le glejta in strmita!
Stoj! Pri miru! Ne bežita!
Orožnike bi rada sem pozvala,
res brihtna dečka mala!«



Kot bi trenil, ju za vrat drži,
zveže skupaj, usta zamaši,
a potem ju obesi na drevó,
in prav ponižno voščji v slovó:
»Želim zabavo dobro, ho-ho-ho!«



Čez pol ure stric se vrne,
pa se v travo rosno zvrne,
ko na hruški čudni sad
zagleda v vetru tam bingljat'.

Če govornik frazari. Na nekem političnem
shodu se je pojavil govornik, ki je imel bolj sla-
boten glas. V teku govora je povedal tudi: »Po-
vzdigniti želim svoj glas, da ga čuje vsa država,
da, da ga čujejo tudi tam preko morja...« Pa se
oglasil globoko doli v dvorani iz zadnje vrste
nekdo: »Glasneje, prosim, tu ne slišimo.«

**Ne obupaj ne v tugi ne v boli,
zavaruj se, delaj in molil!**

Franjo Neubauer.

Mohorjeve knjige v vsako hišo!

O obsežnem in splošno priznanem kulturnem delu Družbe sv. Mohorja je danes sleherni Slovenec prepričan. V današnji poplavi tiska, poplavi, ki nosi s seboj tudi ogromno blata in gnoja, je vsakoletni knjižni dar Družbe sv. Mohorja kot dragocen biser, ki v stotisoče bralcev izžareva lepoto, plemenitost in ljubezen do resnice. Sodobni človek živi hitro in, čeprav nikdar ni tiskana beseda izhajala v takem obsegu kot danes, ima le bežen stik z njo. Kupi dnevnega časopisja in nemirni krogotek dogodkov drže človeka neprestano v neki boleštni napetosti, v kateri le redko najde miru in sproščenosti, ki je potrebna za uživanje lepe knjige. Zato je pa sodobni človek dolžan lastni samovzgoji in duševni žeji, da one redke mirne trenutke posveti le takim knjigi, ki ga bo v resnici utešila.

Izbor knjig pri Družbi sv. Mohorja je v vsakem pogledu tak, da nudi sodobnemu slovenskemu človeku ono, po čemer ga najbolj žeja in kar mu je najbolj potrebno. Z razumevajočo naklonjenostjo upošteva Družba želje širokega kroga svojih članov, vendar ostaja zvesta svojemu vzvišenemu poslanstvu, ki je v vzgajanju za zvestobo resnici in za smisel plemenite lepote.

V tem duhu je sestavljena tudi zbirka knjig, ki jih bo Družba razposlala v jeseni svojim članom. Koledar bo ohranil svojo že ustaljeno prijetno obliko ter bo preizkušen svetovalec za vse leto 1941. — Večernic bomo dobili pa kar dva zvezka. Prvi nam bo prinesel izvirno povest s Kočevskega pod naslovom »Borba za zemljo«, ki jo je napisal mladi in nadarjeni pisatelj Ivan Cam-

pa, drugi pa prevod Jules Vernove »Južne zvezde«. Kdo se ne spominja Vernovega »Carskega slaka?« Podobno napeta, obenem pa poučna je zgodba »Južna zvezda«, le da ne bomo čakali na nadaljevanje, temveč bo cela izšla v eni knjigi. — Žeji po lepi besedi bo pa zlasti ustregla Družba z izdajo Cajnkarijeve zgodbe »V planinah«. Stanko Cajnkar je mojster mehkega in toplega jezika, v svoji zgodbi pa nam riše človeka, ki zna v naravi brati in kakor čebela iz nje srkati vedro veselje ter s svojo vedrino osrečevati druge. — Te knjige bodo redni knjižni dar, ki ga bo dobil vsak član za borih 20 din. Člane vpisujejo vsi župni uradi. Kdor naroči knjige neposredno pri Družbi sv. Mohorja v Celju, mora doplačati 9 din za poštnino in odpravnino.

Poleg rednega knjižnega daru pa bo Družba izdala še tri knjige proti doplačilu. Med njimi moramo na prvem mestu imenovati kritično, pa vendar zanimivo »Življenje svetnikov«. Otroška srca se bodo opajala ob Meškovi zbirki »Mladim srcem«, katere izide 4. zvezek. Posebno dobrodošla bo knjiga dr. Pirjevca »Knjižnica in knjižničarsko delo«. Saj povzroča smotrna ureditev mnogoštevilnih knjižnic po naših društvi knjižničarjem toliko dela in skrbi.

Ker rok za vpis med člane Družbe svetega Mohorja že poteka, naj pohitijo oni, ki se še niso priglasili. Kakor v dobrih starih, naj tudi v teh nemirnih časih knjige Družbe sv. Mohorja najdejo pot v sleherni slovensko hišo!

Smrtna nesreča premikača



Na Jesenicah se je pri izvrševanju svojega poklica 19. februarja smrtno ponesrečil premikač drž. žel. Smolej Maks iz Kranjske gore. Snežna in poledenela tla v letošnji hudi zimi so bila marsikje vzrok težkih nesreč. Pokojni Smolej je v usodni noči imel službo na jeseniški postaji. Med premikanjem tovrnega vlaka je hotel skočiti k zavori. Pri tem mu je spodrsnilo na gladkih in zledenelih tleh in padel je pod

kolesje vlaka. Bil je takoj mrtev. Strolo mu je prsni koš ter odrezalo obe nogi. Bil je priden in varčen fant.

Pred enim letom se je pokojni Smolej Maks zavaroval pri KARITAS. Zavedal se je, da je njegova služba težka in nevarna. Gotovo pa ni mislil, da ga bo doletela nesreča že v tako kratkem času. KARITAS je njegovim svojem izplačala dvojno zavarovalno vsoto, ker se je smrtno ponesrečil.

Ne odlašajte s pristopom v zavarovanje KARITAS, ki je že marsikomusaj v gmotnem oziru lajšalo najtežje trenutke življenja.

Javna zahvala

Podpisani se najlepše zahvaljujem Vzajemni zavarovalnici, oddelku KARITAS v Ljubljani, za posmrtnino po moji rajni ženi Ani Pačnik. Zavarovalnica mi je zelo prav prišla. Zavarovala sva se pred dobrima dvema letoma ne vedoč, da bo to tako kmalu koristilo. To domače slovensko zavarovanje vsakomur toplo priporočam. Kdor še ni zavarovan pri KARITAS, naj se zavaruje, kajti res je, da tudi mlajši more umreti in prezgodaj se nihče ne zavaruje.

Brod, dne 10. februarja 1940.

Valentin Pačnik, l. r.,
žel. upokojenec,
Brod, p. Meža.

Dr. M. Justin:

Higiena hiše

Drobna, komaj 48 str. majhne oblike obsega joča knjižica je dr. Justinova »Higiena hišec, a vredna, da bi jo imela sleherni slovenska hiša. Na poljuden način obravnava priznani pisec in strokovnjak vprašanja zdrave, čiste in lepe ureditve naših domov. Knjižico najtopleje priporočamo. Naroča se pri upravi »Vigredic« v Ljubljani, Pražakova ulica 8, in stane le 3 din, ki jih pošljite v pisemskih znamkah.

Pri verouku. Katehet: »Šime, kdo je zalučal kamen v Goliata?« — Šime, ki mu gre že kar na jok: »Jaz ne, gospod kaplan! Lahko mi preiščete vse žepe, pa ne boste našli kamna. Sploh nič več ne lučam kamenja.«

Tudi za malo denarja

dobite pri nas že dober radijski aparat. Naša slika Vam kaže troelektronski aparat **VE 301 dyn**, za normalne in dolge valove, z napisanimi postajami in elektrodinamičnim zvočnikom, ki stane le **Din 1350**—

Tudi dobre rabljene aparate dobite pri nas. Cene od Din 300— naprej. — Zahtevajte cenike!

>RADIO< DRUŽBA V LJUBLJANI
Z O. Z. Miklošičeva c. 7



Zahvala

Podpisana Marija Marolt se zahvaljujem Vzajemni zavarovalnici, oddelku KARITAS, da mi je ob smrti Antona Steblaja brez oklevanja izplačala dvojno zavarovalno vsoto. To edino, dobro slovensko zavarovalnico bom vsakomur priporočila. Prosim, da to objavite v »Naši moči«.

Radna, dne 18. februarja 1940.

Marija Marolt, l. r.
Radna 25,
p. Boštanj ob Savi.

Zahvala

Podpisani Anton Mušič, učitelj na Vurbergu pri Ptuj, se Vzajemni zavarovalnici, oddelku KARITAS, najtopleje zahvaljujem za hitro in točno izplačilo zavarovalnine po Marjani Mušič, užitkarici v Cerkljah pri Kranju.

Vsakemu svetujem, da se na katerikoli način zavaruje pri tej solidni in domači zavarovalnici.

Vurberg, dne 27. februarja 1940.

Mušič M. Anton, l. r.

Kalif in pesnik. Neki kalif je bil znan po svoji krutosti. Kdor je čezenj zabavljaj, tega je obsodil na smrt. Živel pa je v Bagdadu pesnik, ki se kalifa očitno ni dosti bal ter ga je v svojih pesmih smešil. Kalif je razmišljal, kako bi se pesnika, ki je bil pri ljudstvu zelo priljubljen, na miren način znebil. Sklenil je pesnika povabiti na večerjo. Ko je pesnik začel jesti, je začutil v želodcu bolečine. Vedel je, da je bila jed

zastrupljena. Da bi vsaj doma umrl, je vstal in hotel oditi. Vpraša ga kalif: »Kam hočeš?« — Pesnik: »Tja, kamor me ti pošiljaš.« — Kalif: »Ko boš tam, pozdravi mojega očeta.« — Pesnik: »Ne mislim iti v peklo.«

Vzrok ozdravljenja. »Kaj, že na nogah? Pa si bil tako bolan?« — »Veš, srečo sem imel. Zdravnik, ki me je zdravil, je namreč zbolel.«

STOLPNE URE

najnovejšega sistema, nadalje ure za gradove, graščine, šole itd. izvršuje nove ter stare prenavlja edina tvrdka te vrste v Jugoslaviji

MARKO BORUŠAK
IZDELOVATELJ STOLPNIH UR
TRBOVLJE II (Slovenija)

Dolgoletna garancija!

Solidno delo! Zmerne cene!

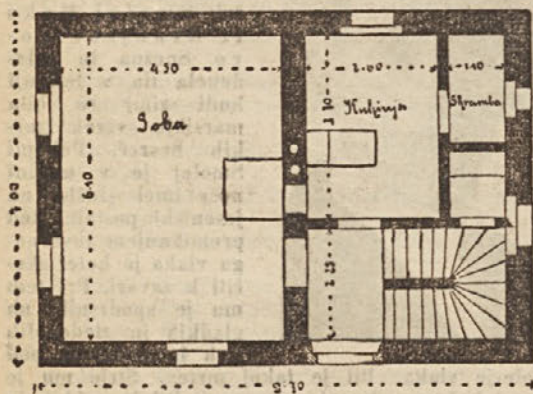
Kanonik Ivan Sušnik,
predsednik Vzajemne zavarovalnice:

O zgradbi novih poslopij

Zgradba novega poslopja, bodisi stanovanjskega ali obratnega, je mučno delo, ki povzroča graditelju veliko skrbi. Ni potreben samo denar, temveč tudi veliko duševnega

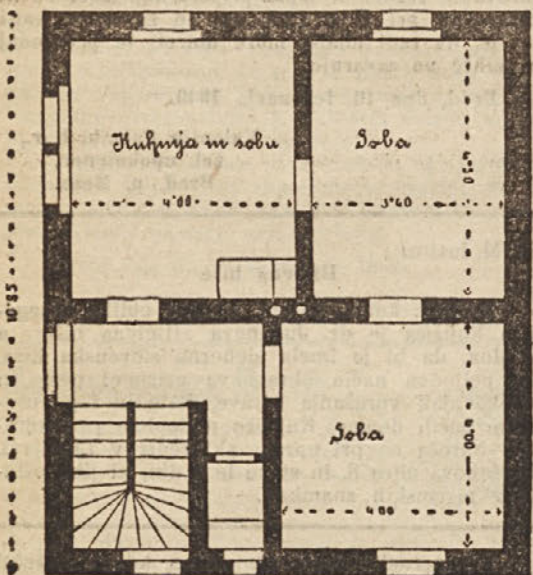
Med stotisoči naših naročnikov in bralcev jih je gotovo mnogo, ki nameravajo za svojo rodbino zgraditi lastno stanovanje. Med njimi jih bo pa žal, kakor vsako leto, tudi več, katere bo nesreča po požaru prisilila na novo zgraditi uničeno poslopje. Prepričani smo, da marsikomu ustrezemo, ako mu podamo nekoliko načrtov in obrisov za zgradbo novih poslopij, izmed katerih bi mogel graditelj izbrati kaj za svojo družino primernega.

Št. 2. in 3. sta malo večji. Pri obeh sta kuhinja in stanovanje v enem, večjem prostoru, poleg tega še dve sobici, ki se lahko porabita za spalnico, skladišče in dr. Št. 3.

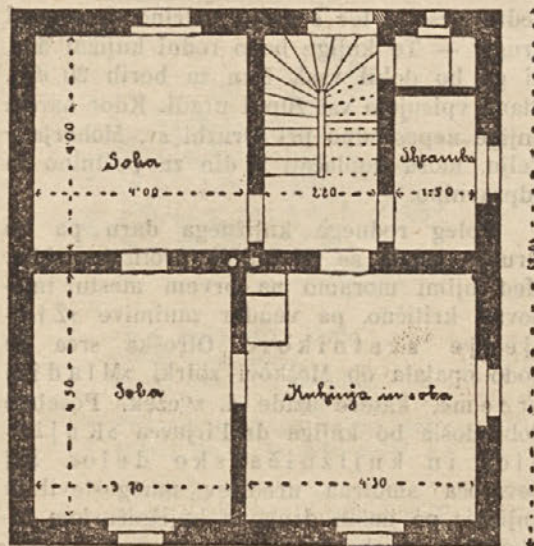


Štev. 1.

napora, da se zgradba prilagodi svojemu namenu. Tudi tedaj, kadar imamo dovolj časa na razpolago, je treba dosti skrbi, da se zgradba pravilno izvede. Neprimerno več skrbi pa povzroča nesreča, požar, ki poslopje nepričakovano uniči in ni nikakih pripomočkov in materiala za novo zgradbo. Da od lesene hiše po požaru razen peči skoraj nič ne ostane, ni treba poudarjati. Tudi zidano poslopje, zlasti če so pri hiši stropi pregoreli, je dostikrat tako porušeno, da je treba vse poslopje od temelja na novo graditi. V takem primeru je treba najprej skrbeti za gradbeni načrt, ki mora biti prilagoden dejanskim potrebam.



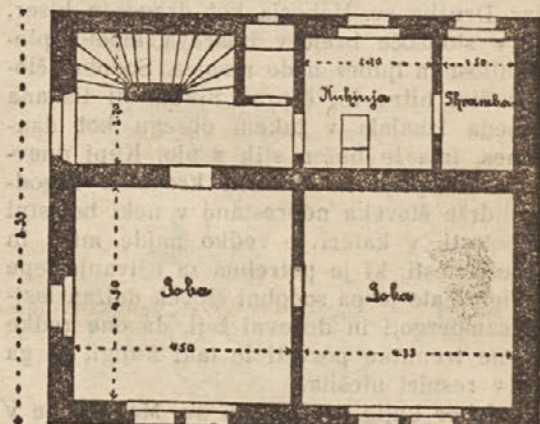
Štev. 2.



Štev. 3.

Načrte smo narisali pritlične, vendar so pa zidovi tako umerjeni, da se povsod lahko še eno nadstropje postavi. Tudi so stroški vsaj za tretjino manjši, če se poslopje dvigne za eno nadstropje, kakor pa tedaj, ako napravimo toliko večje pritlično poslopje. Visokost stanovanja zadošča 2.70 do 2.80 m. Po tej meri so prirejene tudi stopnice. Majhne in visoke sobe so neprijazne. V tem oziru se zlasti v mestih dostikrat pretirava in kdor je bival v stanovanjih s 4 do 5 m visokimi sobami, se bo pač »ogrel« za nekoliko nižje sobe. Resda so visoke sobe poleti zračne, toda pozimi jih ni moči segreti. Kurivo je pa sedaj drago.

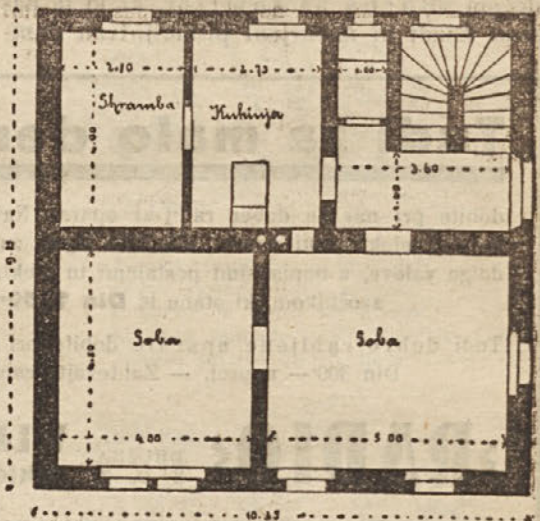
Št. 1. Majhna hišica z eno sobo in kuhinjo, poleg nje shramba za živila. Lahko se tudi štedilnik namesto peči postavi v sobo, potem sta kuhinja in stanovanje združeni in drugi prostor se porabi kot spalnica. Ako se poslopje za 2.50 m vzdigne, dobimo zgoraj lepe, svetle prostore kot spalnice in shrambe. Klet se lahko napravi po potrebi pod vežo in kuhinjo, ali pa tudi pod veliko sobo. Lična hišica zadostuje za eno družino, zlasti za malega obrtnika. Zazidani prostor meri 67.9 m².



Štev. 4.

ima poleg tega še majhno shrambo. Stavbišče meri 93.3 m² in 99.8 m².

Št. 4. in 5. imata kuhinjo in shrambo posebej in dve svetli sobi v pritličju. Prva zavzema 84.64 m², druga 102.3 m² zazidanega prostora. Vse te hiše imajo notranje višine 2.70 do 2.75 m, okna pa so široka 85 cm in visoka 1.20 do 1.30 m, kar za manjše stavbe popolnoma zadostuje. Razen prve številke je pri vseh poslopih ena stena brez oken. Po-



Štev. 5.

slopje naj se tako postavi, da bo cela stena obrnjena proti burji. Tudi se lahko na to steno nasloni prizidano gospodarsko poslopje, hlev s podom itd. (Konec prih.)

Zahvala

Podpisana Pavla Henigman iz Toplice 72 se najtopleje zahvaljujem Vzajemni zavarovalnici, oddelku KARITAS v Ljubljani, za tako hitro in točno izplačilo posmrtnine po moji pokojni materi Pavli Henigman, ki je bila zavarovana komaj od 1. decembra 1939, umrla pa 31. januarja 1940.

Vsakomur toplo priporočam to domačo zavarovalnico, katera najbolj razume težek položaj, kadar umrje kak družinski član, zato tako zavarovanje pri KARITAS najtopleje priporočam.

Toplice, dne 25. februarja 1940.

Pavla Henigman, l. r.

Dva poštenjaka. K nemškemu cesarju je prišel mlad človek in ga prosil za službo. »Kje si rojen,« ga vpraša cesar. — »V Berlinu!« de mladenič. — Cesar: »Ne bo nič. Berlinčani niso nič vredni.« — Mladenič: »Oprostite, Veličanstvo, pa vendar poznam dva Berlinčana, ki sta poštenjaka.« — Cesar: »Katera dva sta to?« — Mladenič: »Prvi je Vaše Veličanstvo, drugi sem pa jaz.« — Cesarju je ta odgovor tako ugajal, da je mladeniča sprejel v službo.

V časih brezposelnosti. Pravijo, da se je zgodilo v Londonu. »Pomagajte, pomagajte!« kliče nekdo, ki se obupno bori z valovi Temze. Mimo gre g. Smith in vpraša: »Kdo si ti?« — namesto

da bi nesrečniku pomagal. — »Ime mi je Douglas. Rešite me, rešite!« — A Smith je hotel vedeti še več: »Kje si pa zaposlen?« — »Pri tvrdki Brown in drug,« obupano zavpije nesrečnik, Smith se mirno obrne in gre k tvrdki Brown in drug, se predstavi in reče: »Pri vaši tvrdki je izpraznjeno Douglasovo mesto. Ali bi sprejeli mene?« Pa so mu odgovorili: »Zelo žal nam je, a služba je že oddana onemu, ki je Douglasa pahnil v vodo.«

**Kdor se zavaruje,
lahko gre brez skrbi na tuje.**

Franjo Neubauer.

Pašičeva. Veliki državnik Nikola Pašić je bil znan po svojih duhovitih odgovorih. Nekoč se je peljal mimo kaznilnice v Nišu. Njegov spremljevalec, po poklicu profesor, reče Pašiću: »Kako imenitna zgradba, ta kaznilnica! Vi ministri in politiki v skupščini vedno raje glasujete za kredite za kaznilnice kot pa za šole.« — Pašić: »Hm, veš, prijatelj, mi politiki se v kaznilnico še vedno lahko povrnemo, v šolo pa nič več.«

Ciganska. V neki župniji je župnik organiziral zimsko pomoč za svoje siromake. Ko je delil krompir, je za to izvedel tudi neki cigan. Podal se je s svojim sinom in dvema vrečama v župnišče. Sinu naroči, naj z eno vrečo čaka pred vrati, dokler sam ne dobi krompirja. Cigan je v župniški veži živahno opisoval svojo revščino. Župnik mu pravi: »Dobil boš krompir, če se znaš lepo pokrižati.« Cigan se malo zamisli, nato pa se naglo pokriža z besedami: »V imenu Očeta in svetega Duha. Amen.« — Župnik: »Ej, stoj malo! Kje si pa Sina pustil?« — Cigan: »Hm, tamle pred vrati stoji in drži vrečo.«



Dragi moji mladi prijatelji!

Pa sem jo pogruntal. »Mlada moč« se nikakor ni mogla razširiti. Če res ne gre, sem rekel, pa napravimo drugače. In sem obiskal strica Milka ter se z njim dolgo, dolgo posvetoval. In uspeh posvetovanja vidite danes v »Naši moči«. Ali vam ugajajo slike pri pesmi »Kdor volka kliče...?« Stric Milko jih je napravil in celo pesem je plod njegovih možganov. Boste rekli: Risati že zna, ta stric Milko, pesmice pa naj rajši prepusti drugim! Imate čisto prav. Tudi jaz sem mu že tako rekel. A veste, da v sili sam bognasvarju muhe žre. No, dober tek naj mu bo! Milkova pesem je vseeno dosti bolj užitna kot muhe, brrrr.

Poslali ste mi v teku let z raznih strani že mnogo pesmic. Kaj če bi poskusili s podobnimi, kakor je ona, ki jo je stric Milko spesni-koval? Ha, to bi bilo imenitno, če bi mogel reči Milku: Vidiš, ti slikarska duša, moji mladi prijatelji in prijateljice te v besedi daleč prekosijo. Tu imaš, preberi, nato pa sedi in nariši zraven sličice! To bi stric Milko debelo gledal, kaj! Še bolj bi gledal vi, če bi brali, da je na primer Onegava Uršika napisala pesem, deset kitic dolgo, pa tako, da jo je morala »Naša moč« natisniti. Seveda pa mora taka pesem po vsebini biti kako v sorodu z zavarovanjem ali z zavarovalnico. Pesem »Kdor

volka kliče...« je v sorodu z zavarovanjem proti tatvini. Prihodnjič enkrat boste brali podobno pesem, ki bo pa obravnavala požar. Vi pa lahko kujete še pesmi, ki bodo govorile o Vzajemni zavarovalnici, o agentih, o življenjskih zavarovanjih itd. Seveda mora pa pesem biti v obliki vesele zgodbe, da bo stric Milko imel tudi kaj narisati.

Za vsako pesem, ki bo res dobra, torej taka, da jo bomo lahko v »Naši moči« objavili, bo »pesnik« dobil — čujte in strmite! — denarno nagrado, seveda šele potem, ko bo pesem že natisnjena.

Pozor! Magični kvadrati so vam prizadejali mnogo tuhtanja in skrbi. Prav je tako. Tuhtanje in razmišljanje je za možgane isto kot krepka in pametna telovadba za telo. Pa ste mi vseeno poslali lep kup rešitev. Vse niso čisto pravilne, a zatisnil sem eno oko in še drugega štiri četrtine ter vse izročil žrebu. Ta pa je odločil, da moram knjižne nagrade poslati sledečim:

1. Lukek Ivana, učenka III. razreda v. ljudske šole, Loke 206, p. Trbovlje I.
2. Pahole Olga, učenka IV. razreda ljudske šole, Sladka gora, p. Šmarje pri Jelšah.
3. Gril Franc, učenec V. razreda ljud. šole, Loče pri Poljčanah.

4. Šleimer Ernest, učenec VII. razr. ljudske šole, Dolga vas 35, p. Kočevje.

Vsem štirim čestitam, knjige jim pa pošljem še pred veliko nočjo.

Nekateri ste mi pisali, da bi radi spet enkrat zlogovnico reševali. Pa težka ne sme biti in tudi predolga ne, mi piše Darček iz Celja. Rešite tedaj sledečo zlogovnico:

a — bar, be, bu — či — dar, de, dov, dru — i, i — ja, ja, ja, ja — ka — li — ma, mi, mu — na, nem, ni, ni — o, o — re, ri, ro, ru — sa, si, slo — šalj, ška, šta, štvo — ta — va, var.

Besede, ki jih morate iz teh zlogov sestaviti, pa naj pomenijo:

1. Devica vseh devic. — 2. Evropska velika država, ki se ne vojskuje. — 3. Neslovanska država na vzhodni meji Jugoslavije. — 4. Vrsta jugoslovanskih cigaret, tudi reka v naši državi. — 5. Evropska država, ki si je v zadnjih dveh letih močno povečala državno ozemlje. — 6. Majhna slovanska država v Srednji Evropi, a je pod varštvom neslovanske velesile. — 7. Boljše jugoslovanske cigarete, tudi reka v Jugoslaviji. — 8. Mesto na otoku Krku. — 9. Glavno mesto tiste države, ki ste jo našli pod številko 8. — 10. Črnomorsko rusko vojno pristanišče. — 11. Mednarodna ustanova, ki bi morala varovati mir v svetu, a je razpadla. — 12. Afriško cesarstvo, ki ima Evropeca za cesarja.

Pravilne besede postavite lepo drugo pod drugo. Prve črke vam bodo povedale tri besede, ki so nam v teh težkih časih najbolj drage.

Rešitve pošljite do 30. aprila. Lahko pošljete več rešitev v isti kuverti, tako kot je danes napisano pri nagradni križanki. Preberite si tisto.

Ker boste »Našo moč« mnogi dobili še pred veliko nočjo, želi vsem obilo pirhov, potic in pravega velikonočnega veselja

brat Ivo.

Nagradna križanka

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
16										17		18		
19		20				21				22		23		24
25									26				27	
28								29						
30	31	32								33				
34						35			36		37			38
39									40				41	
42													43	

Pozor, reševalci! Današnja križanka se nekoliko razlikuje od onih, ki smo jih doslej objavili. Pri tej križanki morate namreč na nekaterih me-

stih poiskati pod isto številko dve ali celo več besed. Kako je to označeno? Tako, da je pod isto številko opis zahtevanih besed ločen s podpičjem.

Poglejte na primer vodoravno 16. Tam stoji zapisano: Ognjenik na Siciliji; gola zemlja. To pomeni, da bo prva beseda od številke 16 na desno označevala ognjenik na Siciliji. Ker pa ima ta beseda le nekaj črk, a na razpolago imate pod vodoravno številko 16 kar 12 predalčkov, morate poiskati še eno besedo, ki bo pomenila golo zemljo in ki jo boste vpisali desno od imena ognjenika. Podobno je še na nekaterih mestih, tako vodoravno kot navpično.

Vodoravno: 1. Vprašalni veznik. — 3. Glavno mesto nevtalne evropske velesile; trnjevo drevo, ki spomladi bujno cvete. — 12. Zverina, ki je pozimi nevarna tudi ljudem in je je tudi v naši državi še mnogo. — 16. Ognjenik na Siciliji; gola zemlja. — 18. Krzna, ki jih nosijo ženske okoli vratu. — 19. Navaden predlog. — 20. njd. — 21. Poljski sadež. — 22. Strupena žuželka. — 24. Svo-jeročno (kratica). — 25. Oblika vladavine, v kateri imajo oblast le nekaterniki. — 26. Oblika lesa (v sv. pismu nasprotje pazderju). — 28. Pogojna členica. — 29. Svetopisarski izraz, ki pomeni »Bog z nami«; nepravilni izraz, ki pomeni »Bog v jeseni in mu rada škoduje slana; s; jedilna dišava. — 33. Druga beseda za zborovanja, posebno politična. — 34. Tuja beseda za »Oprostite!« — 35. Znotraj prazen (= za eno črko skrajšana beseda votel). — 37. Vsakdo ga ima.

Nikolaj Kuzmin:

Za domovino

Zgodba iz španskih bojev.

Prvo poglavje.

Trčenje v zraku.

Noč je razprostrla svoja krila po zemlji. Brez števila zvezdic je migotalo na nebesu. Veličastno je priplaval mesec, njegov sij je z drhtečo svetlobo oblił zemljo.

Oddaljeno brnenje jeklenih ptičev je nenadno pretrgalo nočno tišino. Eskadrila letal nacionalne vojske je pod okriljem teme varno plula skozi noč.

Troje rdečih in dve beli raketi sta šinili od neke pod nebo in se v prelestnih utrinkih vsipali nazaj na zemljo.

V strmem letu so se letala spustila proti tem znakom. Ogromni žarometi težkih bombnikov so obsijali zemljišče pod seboj.

Dve beli raketi sta spet razsvetlil ozračje. Eskadrila se je vzvzvala ter se nenadno v določenem redu razkropila.

Kot nepremagljiva trdnjava je ležalo spodaj temno mesto, zavito v lahno kopreno mesečine. Barkarena, ki se je že nekaj tednov uspešno upirala nacionalnim četam, je bila velikega vojaškega pomena, ker je ležala med obema frontama Madrida in Salamance. Zrcalna gladina Livere, divje in bujno zarasle reke, se je v dolgih pramenih izgubljala nekje v nočni temini.

Tedaj so težki bombniki nenadno začeli svoje strašno razdiralno delo. Ognjeni bliski so švigali skozi temo, kupi zemlje in kamenja so se pod učinkom bomb premetavali kot grozne nočne pošasti. Temne sence ljudi so begale v svitu ognjev, ki so jih vnele zažigalne bombe. Žarometi so bliskovito sikali preko nebesa, a kmalu spet ugasnili, da ne bi izdali svojih postojank.

Mlad poročnik Pedro Entrez, ki je vodil izvrstno letalo lažje italijanske znamke, je zvesto sledil poveljniškemu bombniku, katerega je krmaril kapetan eskadrile. Sledeč povelju je hotel splavati preko poveljniškega letala, da bi nato v hitrem letu zavil na drugo stran in izvršil potezo, za katero je bil težki bombnik premalo okreten. Ko je letel nad poveljniškim bombnikom, je strahoma opazil, da mu letalo pada in da se ustavlja stroj. Zaslutil je nesrečo. Obupno je potegnil za vzvod, da bi letalo zasukal na krila in se izognil udarcu ob bombnik. A teža stroja je potegnila letalo navzdol.

Sledil je silen tresk: letalo je udarilo ob bombnik. Jeklena ptiča sta brez življenja omahnila v temne globine, le dolga sled plamena se je vila za njima.

Več se poročnik Pedro Entrez ni mogel spomniti, ko se je pozneje znašel v rosnih travah. Na nebu je bledele zarja in zvezde so izgubljale svoj sij. Mesec je tonil nekam za gore. Poročnik Pedro je tedaj zagledal ne daleč proč ostanke zgorelih letal. Kaj se je zgodilo z njim in kaj s kapitanom, mu je šinilo po možganih. Zasklela ga je bolečina v nogi. Iz rokava mu je curljala kri. Moral je bliže k razvalinam letal. Z nadčloveškim naporom se je kot ranjena zver vlekel po zemlji. Bolečina ga je premagala in trudno je obležal kot v nezavesti. A spet se je dvignil ter končno dosegel razvalino. Z grozo je opazil pred seboj režeči se obraz svojega spremljevalca in nekoliko dalje ostanke ogorelih kosti.

Tedaj se je onesvestil...

(Nadaljevanje sledi.)

Vljuden opomin. Pisatelj: »Sedaj sem začel pisati svoje spomine.« — Njegov prijatelj: »Dobro. Pri tej priliki se boš morda tudi spomnil, da mi dolguješ tisočak.«

Miha v gostilni. Miha pride v ljubljansko gostilno: »Rad bi nekaj jedel.« — Natak: »Kaj izvolite?« — Miha: »Koliko stane kosilo?« — Natak: »Deset dinarjev.« — Miha: »In večerja?« — Natak: »Osem dinarjev.« — Miha: »No, potem mi prinesite večerjo!«

V pristaniški gostilni. Mornar naroči juho. Ko mu jo natak prinese, vpraša mornar: »Kaj je to?« — Natak: »Juha vendar!« — Mornar: »Hm, hm, če je to juha, potem jaz že 30 let krmarim po juhi, pa tega nisem vedel.«

— 38. Kratica za češkoslovaško krono. — 39. Druga beseda za nezavest. — 41. Manj znana beseda za »baje«, ki se uporablja bolj v vzhodni Sloveniji. — 42. Sladko črno dalmatinsko vino. — 43. Ploškova mera; ognjenik na Siciliji. — 44. Konec molitve v staroslovenskem jeziku (razen ene črke enako besedi amen).

Navpično: 1. Eden izmed sedmerih poglavitnih grehov; tla. — 2. Naši zapadni sosedje. — 3. Mesto, ki ga kdo zavzema po svojem položaju ali činu; navadna trdilnica; kratka za Družbo sv. Gabriela. — 4. Šivalna potrebščina. — 5. Druga (navadno v zasmehljivem smislu) beseda za modrijana; navadna nikalnica; č. — 6. Skrajšan veznik. — 7. Del maše (grška beseda); druga beseda za mokroto. — 8. Enozložnica za posnemanje kihanja; medmet; enota dolgotne mere. — 9. Cunj, ki jo vržemo zaradi neporabnosti stran; glavno mesto države, ki je članica balkanske zveze. — 10. Vrsta vrbe. — 11. Trdilnica (nemčizem!). — 13. Predlog (tudi ruska reka). — 14. Srečka (v narečju, nemčizem!). — 15. Pridevnik iz besede keramika. — 17. Domači čuvaj (3. sklon ednine); druga beseda za trgati, sekati, na pr.

kamenje (3. os. edn.). — 22. Drevesni sad s trdo lupino (množina). — 23. Pozitivni električni naboj (množina). — 26. Krajši izraz za omnibus. — 27. Zelo občutljiv del glave. — 31. Trd les. — 32. Nočna ptica. — 36. ljt. — 38. Dragocena tekočina. — 40. Števnik. — 41. pm.

Rešitve križank je treba poslati vedno do konca meseca, v pričujočem primeru tedaj do 30. aprila. Marsikdo si pomaga tako, da pošlje istočasno rešitev za tekoči in za naslednji mesec, napiše pa svoj naslov samo enkrat. Mi naslov priključimo eni rešitvi, druga pa ne more priti v žreb, ker nima naslova. Da bi pa sami naslove pisali, je nemogoče, ker je število reševalcev ogromno. K vsaki rešitvi je treba tedaj napisati vse gori omenjene podatke.

Mnogo sreče!

Kdor redno plačuje zavarovalnino, za sebe skrbi in za svojo družino

Franjo Neubauer.

Anton Umnik, župan in član ban. sveta:

Skušnja uči

V Sloveniji je v gospodarskem pogledu poleg Savinjske doline najbolj napredna Gorenjska. Vse panoge gospodarstva so lepo razvite. Gospodarstvo pa prinaša nove zahteve, med katerimi zavarovanje ni zadnja.

Gospodarsko napredne pokrajine imajo za zavarovanje veliko smisla. Tudi naša okolica v tem ni izvzeta. Potrebo po zavarovanju pri nas že vsak rod podeduje od svojih prednikov. Kakor vsaka gospodarska stvar se mora tudi zavarovanje urediti smotrno.

Poslopja ima skoraj vsakdo zavarovana. Premičnin pa marsikdo sploh nima zavarovanih, ali jih pa ima samo za prav majhno vsoto. V tem je ravno pogreška, ki jo, na žalost, poznam iz svoje lastne skušnje.



Na Umnikovem pogorišču

Proti koncu lanskega poletja so mi pogorela vsa gospodarska poslopja s premičninami vred. Dasiravno je Vzajemna zavarovalnica vrednost gospodarskih poslopij z vso kulanco ocenila in mi tudi priznala polno zavarovalno vsoto za zavarovane premičnine, sem bil pa le silno oškodovan zaradi tega, ker sem imel premičnine odločno prenizko, deloma pa sploh nič zavarovane. Naj vsakdo pomisli samo na ceno elektromotorja, mlatilnice, slamoreznice, vozovja, sena in naj si izračuna, koliko stane nakupovanje teh predmetov v tem času, pa bo videl, kako ogromna škoda se lahko naredi kmetu ravno na premičninah. Saj se kmečko orodje, vozovi in druge gospodarske potrebščine dražijo iz dneva v dan.

Narodna rečenica pravi, da poslušaj vedno skušenega. Na lastni koži sem doživel bridko skušnjo požara. Po požaru nimaš nobenega orodja, ki bi ga človek lahko prijel v roke, ne vozov, da bi si lahko vozil les za stavbo. Zaradi tega priporočam vsakemu, da zavaruje tudi vse svoje premičnine, klajo, gospodarsko orodje, živino itd. Nihče ne ve, kje ga čaka nesreča. Morda čaka tudi tebe, neznani prijatelj, ki bereš te vrstice. Če že mora priti nesreča, bi pa zelo rad videl, da bi bila nesreča čim manjša. Zaradi tega ti svetujem, zavaruj pri domači Vzajemni zavarovalnici tudi vse premičnine in ne samo poslopja.